

Foto boven: Een rollenspel. Een mountainbiker wordt boos als hij wordt aangehouden door de handhaver.

Foto onder: Boa's leren tijdens de cursus goed te kijken en op te letten. Als voorbeeld wordt een vogelvangkooi neergezet.

Bijscholing voor groene boa's

„Een bon? Voor 100 meter fietsen in een rustgebied?? Flauwekul!” briest de mountainbiker op het bospad. Milieuboa Nico Neelis van Natuurmonumenten, 29 dienstjaren achter de kiezen, blijft kalm. „Meneer, u komt mij nu toevallig na 100 meter tegen, maar anders was u gewoon doorgefietst. U verstoort de natuur in een rustgebied.” „Wat nou rustgebied,” gromt de fietser. „Wie verstoort nou wie – jij loopt hier toch ook? Waarom verstoort ik de rust wèl en jij niet? Leg me dat eens uit, hè. Jij werkt zeker voor een baas! Ha, daarom praat je zo...” Neelis laat zich niet jennen. „Meneer, ik heb u uitgelegd dat u in overtreding bent en ik ga niet in herhaling vallen.” „Maar ik ben het er niet mee eens!” „Dat mag u dan uitlegen bij de rechter. Wat is uw naam?”

In de bossen rond zorgboerderij de Groote Modderkolk bij Loenen op de Veluwe is vandaag van alles mis. Er wordt gemountainbiked in rustgebieden. Sportvissers treden de regels met voeten. Dubieuze figuren struinen door het kreupelhout op zoek naar economisch gewin. De zestien deelnemers aan de bij- en nascholingsdag voor groene milieuboa's hebben aan het rollenspel hun handen vol. Na vier theorie-dagen worden nu hun praktische vaardigheden bijgespijkerd. Wat zijn nou precies je bevoegdheden als boa? Hoe pak je het verhoor van verdachten aan en wat zijn hun rechten in elk stadium? Wanneer heb je als boa het recht om persoonsonderzoek te doen? Wanneer zijn zaken vatbaar voor inbeslagname en waar moet je dan op letten? Wanneer draag je een zaak over aan de meldkamer? En wanneer vraag je om assistentie in het veld? Al deze vragen komen aan bod tijdens de nieuwe praktijktraining voor groene boa's. Dit jaar staan 22 cursussen gepland, volgend jaar nog minstens tien.

Meer bevoegdheden

„De politie staat onder druk en daarom wordt het belang van de boa's steeds groter”, zegt Gustaaf Biezeveld, coördinerend milieuofficier van het Functioneel Parket in Den Haag en trekker van het bijscholingsproject. „Tot juni 2011 gaan we zo'n 500 tot 600 groene milieuboa's uit het hele land bijscholen. Iedereen kan zich nu inschrijven.” Door de invoering van de bestuurlijke strafbeschikking voor milieudelicten krijgen milieuboa's er vanaf 2012 een belangrijke taak én een extra mogelijkheid tot effectief optreden bij. „Intussen gaat de politie zich meer toeleggen op zwaardere milieudelicten”, zegt Biezeveld. „Daarom moeten we de inzet van de milieuboa's beter gaan benutten! Zo kan worden voorkomen dat er een gat valt bij de handhaving van milieu- en natuurwetten, zeker ook in het buitengebied. Dat vraagt om een professionaliserings-slag.” Groene milieuboa's moeten gastheerschap uitdragen, maar wèl optreden indien nodig. Cursisten moeten

soepel leren schakelen tussen hun rollen als gastheer, toezichhouder of opsporingsambtenaar. Zo verandert de houding van Nico Neelis als hij merkt dat de mountainbiker hem eerst een valse naam heeft opgegeven. „Pakte je niet te vroeg je bonnenboekje?”, vraagt collega Harry Slot van de politie Apeldoorn na afloop. „En zou je niet liever meteen naar iemands identiteitsbewijs vragen?” Neelis vindt dat laatste juist agressiever overkomen. „Je wilt zo'n gesprek niet laten escaleren.” „Maar als je daarna alsnog een ID vraagt, geef je aan dat je me niet vertrouwt”, werpt de mountainbiker tegen. „Jij komt trouwens wel heel snel met je boekje. Ik zou het prettiger vinden als je meer naar mijn argumenten luistert en mij het idee geeft dat ik ook wat te vertellen heb. Maar ik vond het wel sterk dat je meteen proces-verbaal aanzegt. Ik kreeg niet het idee dat je mij straft omdat mijn houding je niet aanstond. Het mag nooit persoonlijk worden. Jij bent duidelijk over je discretionaire bevoegdheid.”

Gezonde achterdocht

„Boa's hebben een gezonde achterdocht nodig”, vindt Gerrit Hobbelinek van de Stichting Groen Netwerk die deze praktijkochtend had verzorgd. „Je moet er altijd rekening mee houden dat je bedonderd wordt. Staar je niet blind op de juiste papieren. Een jager die alle papieren in orde heeft kan in verboden gebied jagen, of met niet verboden wapens.” „Ik vond het zo lastig dat die man maar bleef ontkennen, >>

De groene boa's leren tijdens de praktijkcursus ook sporen te verzamelen.

ik kwam geen stap verder”, verzucht Lennard Jasper van Staatsbosbeheer over zijn aandeel in het rollenspel. „Tachtig procent van de daders ontkent altijd alles en daarom moet je het niet alleen hebben van het daderverhoor”, luidt het commentaar van de politie. „Je moet scherp om je heen kijken, bewijsmateriaal verzamelen. Want ook als iedereen op zijn klompen aanvoelt dat de dader het gedaan heeft, blijft het toch de kunst om dat wettig en overtuigend te bewijzen.” Volgens milieuofficier Biezeveld schrijven sommige groene boa's hooguit één proces-verbaal per jaar. „Dan kun je je afvragen waarom ze daar eigenlijk in het terrein lopen. Zien zij nooit over-

trekkingen? Durven ze geen PV op te maken of vinden ze dat gewoon te lastig? Kleinere gemeenten of waterschappen hebben vaak maar één boa in hun organisatie. Dan mis je een klankbord van collega's. De feedback tijdens zo'n praktijktraining is dan extra welkom.”

Leren aanspreken

AID-docent Teus van Hattum noemt houding en communicatievaardigheden voor veldmedewerkers van groot belang. „Daar trainen we speciaal op.” Marcel Klompmaker van Natuurmonumenten vindt dat erg nuttig. „Hier heb ik meer van opgestoken dan van al die theoriedagen! Het kan lastig zijn om alle feiten onder ogen

te zien en je moet leren hoe je iemand aanspreekt. Vooral als je zelf niet lekker in je vel zit kan een gesprek met een overtreders snel escaleren. Mensen worden soms snel agressief. Vorig jaar heb ik maar drie PV's uitgeschreven, in de eerste twee maanden van dit jaar al zeven. Als mensen bijvoorbeeld voor een slagboom parkeren schrijf ik snel. Zo'n geblokkeerde doorgang kan immers betekenen dat iemand met een gebroken been vijf kilometer extra in de ziekenwagen door het bos moet hobbelen. Die ziekenauto kan ook voor u nodig zijn, zeg ik dan. Die uitleg is belangrijker dan dat papier-tje.” Tevoren maakt hij altijd een verhoorplan: ga ik waarschuwen of bekeuren? „Als ik 's morgens voor de eerste loslopende hond bekeur doe ik dat bij de volgende ook, want je moet consequent optreden. Maar het scheelt wel of het om een twaalfjarig hondje gaat dat braaf achter de baas aansjokt of om een jachthond die in de beek zwemt en al vier keer tevergeefs door zijn baas is geroepen.”

Meer informatie: Opleidingscentrum AID
045-5466351

Tekst: Marion de Boo
Foto's: Henne Ruiter

Permanente bijscholing voor milieuboa's

In de bijscholingscursussen voor milieuboa's werken vijf opleidingsinstituten samen: de Politieacademie, het opleidingsinstituut van de AID, de Inspectieacademie van VROM, de Bestuursacademie Nederland en de Stichting Wateropleidingen. Samen vormen deze publieke en private instituten een afspiegeling van de verscheidenheid aan soorten milieuboa's. Na afloop stromen de cursisten door naar de Permanente Her- en Bijscholing (PHB). Daarvoor moeten ze in vijf jaar tijd vier modules van elk 32 studiebelastingsuren afronden. Het vijfjaarlijkse CITO-examen komt te vervallen. Milieuboa's die zich niet laten bijscholen raken hun milieupsporingsbevoegdheid kwijt.